

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry näkisi mielellään kulttuurin maaseutupoliittisessa selonteossa ihan otsikkotasolla. Kiitämme sitä, että kulttuuritoimijat ovat olleet mukana valmistelussa ja kulttuurin merkitys tunnistetaan. Kulttuurisen kestävyys ja kulttuuriperinnön näkökulma voisi kuitenkin olla vahvempi, jotta kulttuurialan toimijat olisivat nykyistä laajemmin mukana maaseudun kehittämisessä.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

Leader-toimintamallin jatkuminen tulevalla ohjelmakaudella on tärkeää myös kulttuurialan näkökulmasta.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

Kulttuurikentälle kokemus HAMA-rahoista oli innostava ja uutta kehittävä. Se näytti, että jos rahoitusta tämän tyyppiseen toimintaan on, ideoita ja toimijoita kyllä löytyy. HAMA-rahoitus vahvisti myös Taiteen edistämiskeskuksen ymmärrystä harvaan asuttujen alueiden kulttuuritoiminnan mahdollisuuksista. Olisi tärkeää, että kulttuurin, taiteen ja kulttuuriperinnön toimijat nykyistä laajemmin - sekä myös tuleva Taide- ja kulttuurivirasto - olisivat mukana maaseutupoliittisessa suunnittelujärjestelmässä.

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

-

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Kulttuuritoiminta kannattaisi tuoda esiin omana kehittämiskokonaisuutenaan. Vahva side omaan kulttuuriperintöön kasvattaa myös juuria: se luo sekä pitovoimaa, että syitä monipaikkaisuudelle.

Maaseudun talouden ja osaamisen kehittäminen kannattaa kytkeä luovan talouden kasvustrategiaan. Luovan talouden yrittäjät ovat merkittäviä tekijöitä matkailun, tapahtumatuotannon, koulutuksen, yms äärellä. Myös monet maatalousyrittäjät järjestävät monenlaisia kulttuuripalveluja osa-aikaisesti kotitiloillaan ja kotikylissään.

Taiteilijoiden ja kulttuurialan työskentelyn ja asumisen mahdollistaminen maaseudulla olisi myös keskeistä ylläpitää/vahvistaa: maaseutu ei saa tyhjentyä taiteilijoista! Maaseudulla asuvat taiteilijat pitävät huolen siitä, että myös maaseutu ja maaseudun näkökulmat näkyvät suomalaisessa taiteessa. Tällä hetkellä taiteilijakunta pakkautuu pääkaupunkiseudulle.

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

-

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry esittää, että vision kohta "Ihmiset päätöksenteossa, hallinnossa ja elinkeinoissa mahdollistavat maaseudun talouden rakenteiden uudistumisen, huomioivat infran merkityksen, tunnistavat puhtaan ja monimuotoisen luonnon merkityksen ja vastaavat kestävyys kysymyksiin myös paikallistasolla ja se huomioiden." muutetaan siten, että siihen lisätään kulttuuriperintö. Muutettuna se kuuluisi näin:

Ihmiset päätöksenteossa, hallinnossa ja elinkeinoissa mahdollistavat maaseudun talouden rakenteiden uudistumisen, huomioivat infran merkityksen, tunnistavat kulttuuriperinnön ja puhtaan ja monimuotoisen luonnon merkityksen ja vastaavat kestävyys kysymyksiin myös paikallistasolla ja se huomioiden.

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuosituks (Mikäli ongelmia esiintyy useamman vastauksen lisäämisessä lisääthän vastaukset kohtaan 7)

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuosituks (24 kpl) olennaiset?

-

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

-

**Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)?
(Merkitse kehittämissuosituksien numerot 1-24)**

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

Kulttuuripoliittisen selonteon lisäksi myös kulttuuriperintöstrategia, kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartta sekä luovan talouden kasvustrategia on syytä huomioida selonteossa ja lisätä strategioiden ja ohjelmien luetteloon.

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytyksistä (suositus 17) puuttuvat harvaan asutun seudun kokoontumis- ja harrastustilojen turvaaminen. Tässä OKM:n seurantaloiden korjausavustus on yksi tärkeä keino.

Yksi kehittämissuositus voisi olla kulttuurinen kestävyys. Mikäli jatkossa YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin sisältyy oma kulttuuritavoite, on maaseudun aineettomalla ja aineellisella kulttuuriperinnöllä tässä takuulla merkittävä mahdollisuus olla kestävyysmurroksen positiivinen muutosvoima. Kulttuuripoliittisen selonteon osalta myös maa- ja metsätalousvaliokunta lausui juuri tästä näkökulmasta.

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

-

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Meriläinen Rosa
Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry